

Е. В. Дейнеко

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто діючу систему державного фінансового контролю в Україні, узагальнено основні недоліки такої системи, розглянуто сучасні напрями реформування діючої системи та побудовано майбутню систему державного фінансового контролю з урахуванням місця державного внутрішнього фінансового контролю в такій системі.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, державний внутрішній фінансовий контроль, гармонізація.

1. Вступ

В сучасних умовах розвитку ринкових відносин в Україні, які супроводжуються процесами поширення форм, обсягів та наслідків шахрайств в сфері бюджетних коштів та державного майна, на перше місце виходить необхідність забезпечення державного фінансового контролю (ДФК), який би сприяв законності та раціональності використання коштів та майна, які належать державі.

В той же час, як свідчить практика державного фінансового контролю, останніми роками він втратив минулу ефективність. Багато в чому це спричинено тим, що ДФК не встиг адаптуватися до мінливого ринкового середовища, а його дія, яка була ефективною в умовах командно-адміністративної економіки, втратила свою актуальність.

Задля удосконалення діючої сьогодні системи державного фінансового контролю, фахівці прийняли ряд нормотворчих документів та запровадили в практику нове поняття «державний внутрішній фінансовий контроль», який покликаний в майбутньому стати пріоритетною формою державного фінансового контролю і запозичив в себе всі найважливіші напрацювання світової спільноти в цій сфері.

Зазначеній проблемі присвячена велика кількість різних наукових праць, але, не дивлячись на їх безперечну цінність, їх аналіз не дає повного уявлення про те, що являє собою система державного внутрішнього фінансового контролю та її складові.

Саме тому в межах даного дослідження зроблено спробу надати цілісне уявлення про таку систему, виокремити і обґрунтувати її складові та взагалі окреслити можливі напрями удосконалення таких складових та системи вцілому. Окреслена проблема на сьогодні вже усвідомлена і теоретиками, і законотворцями, і фахівцями в галузі державного фінансового контролю.

2. Постаковка проблеми

Так, аналіз останніх наукових досліджень, присвячених обґрунтованій вище проблемі, показав, що на сьогодні багато вчених досліджують питання реформування системи ДФК. Незважаючи на велику кількість наукових доробок, присвячених актуальним питанням реформування системи ДФК в Україні, багато питань все ж таки залишаються остаточно не дослідженими, що й доводить актуальність і своєчасність даної статті.

3. Основна частина

Так, на сьогодні система ДФК знаходиться в процесі радикального реформування і докорінної перебудови. Перш ніж перейти до розгляду напрямів такого реформування необхідно розглянути діючу систему, критично проаналізувати її складові та шляхом узагальнення існуючих недоліків, довести необхідність її реформування.

Діюча система ДФК складається з окремих видів, методів, форм та суб'єктів.

При цьому кожен елемент системи ДФК має власні недоліки та є далеким від досконалості. Крім того існуючий перелік недоліків слід доповнити загальними недоліками, які неможливо віднести до певного елемента:

1. Система ДФК не діє як єдина система. А існує у формі відокремлених ланок.
2. Система ДФК не відповідає європейським вимогам через ряд обставин, наприклад превалювання наступного контролю над попереднім та поточним.
3. Система ДФК не базується на досконалому теоретичному підґрунті. Більшість ключових понять навіть не закріплено законодавчо. Що гальмує розвиток системи ДФК та створює певні труднощі на шляху їх реформування.

Усвідомлення негайного усунення окреслених недоліків зумовило початок радикального

реформування системи ДФК з урахуванням європейського досвіду.

Детальне вивчення науково-практичних напрацювань в сфері ДФК і його реформування дозволило запропонувати наступні напрями реформування ДФК в Україні:

- удосконалення діяльності підконтрольних органів шляхом чіткого визначення їх функцій і повноважень;
- законодавче врегулювання питань формування системи державного внутрішнього фінансового контролю;
- створення спеціальних підрозділів, основною метою яких є уточнення і узгодження понятійного апарату державного внутрішнього фінансового контролю та видавництво робочих глосаріїв з цієї тематики;
- встановлення механізму запровадження внутрішнього аудиту в підконтрольних органах;
- забезпечення тісного зв'язку системи державного внутрішнього фінансового контролю з міжнародними контролюючими організаціями;
- формування дієвої системи аналізу стану системи державного внутрішнього фінансового контролю з метою виявлення відхилень від бажаного стану та знаходження резервів підвищення ефективності функціонування;
- підвищення уваги до процесу гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю.

Окреслені заходи здатні значно покращити загальний стан контрольно-ревізійної діяльності в нашій державі.

Література

1. Дікань Л. В. Державний фінансовий контроль як ефективний важіль забезпечення фінансової безпеки України [Текст] : монографія / Л. В. Дікань, Н. В. Синюгіна ; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Пономаренка, д-ра екон. наук М. О. Кизима // Лібермановські читання-2011: Економічна спадщина та сучасні проблеми. — Х. : ФОП Павленко О. Г.; ВД «ІНЖЕК», 2011. — С. 240–248.
2. Дікань Л. В. Система фінансового контролю в Україні: сучасний стан організації та перспективи розвитку [Текст] / Л. В. Дікань, Н. М. Шульга, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна, Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова. — Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. — 96 с.
3. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія [Текст] : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. — Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. — 92 с.
4. Дікань Л. В. Людський фактор в забезпеченні ефективності державного внутрішнього фінансового контролю [Текст] / Л. В. Дікань, Є. В. Дейнеко // Економіка розвитку. — 2011. — № 3(59). — С. 10–13.

Актуальные проблемы реформирования системы государственного финансового контроля в Украине

Е. В. Дейнеко

В статье рассмотрены действующую систему государственного финансового контроля в Украине, обобщены основные недостатки такой системы, рассмотрены современные направления реформирования действующей системы и построено будущую систему государственного финансового контроля с учетом места государственного внутреннего финансового контроля в такой системе.

Ключевые слова: государственный финансовый контроль, государственный внутренний финансовый контроль, гармонизация.

Евгений Валерьевич Дейнеко, аспирант кафедры контроля и аудита Харьковского национального экономического университета, тел.: 097-725-54-24, e-mail: hneu_audit09@mail.ru.

ACTUAL PROBLEMS OF REFORMING THE SYSTEM OF PUBLIC FINANCIAL CONTROL IN UKRAINE

E. Deineko

The article considers the current system of state financial control in Ukraine, summarizes the key drawbacks of such a system is considered modern directions of reforming the current system and built the future system of state financial control with regard to the field of public internal financial control in such a system.

Keywords: state financial control, internal financial control, harmonization.

Eugene Deineko, postgraduate student control and audit of Kharkiv National University of Economics, tel.: 097-725-54-24, e-mail: hneu_audit09@mail.ru.